

**Питання для підготовки до співбесіди,
при вступі на навчання для здобуття ОС «Бакалавр»,
що відповідають програмі НМТ-2026
з Історії України**

1) Як саме речові археологічні джерела дозволяють історикам реконструювати побут людей Трипільської культури, що існувала на наших землях у IV-III тисячоліттях до нашої ери?

2) Які політичні цілі переслідувала російська імператриця Катерина II, коли своїм маніфестом 1775 року наказала остаточно зруйнувати Нову Запорозьку Січ?

3) Навіщо князь Володимир Великий у 988 році здійснив хрещення Русі та як цей крок змінив міжнародне становище нашої держави серед країн тогочасної Європи?

4) Чому український народ у роки Другої світової війни (1939-1945) опинився в ситуації «між двох вогнів», протистоячи одночасно нацистському та радянському тоталітарним режимам?

5) Чому укладання князем Ярославом у першій половині XI століття збірки законів «Руська Правда» вважається переломним етапом у формуванні цивілізованої держави?

6) Чому повномасштабне вторгнення Російської Федерації 24 лютого 2022 року перетворило цю війну на екзистенційну битву за виживання української нації та збереження суверенітету нашої держави?

7) Як поділ Київської Русі на окремі удільні князівства після Любецького з'їзду 1097 року вплинув на її здатність протистояти зовнішнім ворогам?

8) Яку мету переслідував царський уряд, видаючи Валуєвський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року, що практично повністю забороняли українське друковане слово?

9) Перед яким складним геополітичним вибором постав князь Данило Романович під час свого візиту в ставку хана Батия у 1245 році заради збереження Галицько-Волинської держави?

10) Навіщо сталінський режим під час Голодомору 1932–1933 років здійснював повне вилучення продовольства у селян, перетворюючи голод на інструмент штучного геноциду?

11) Які соціально-економічні причини змушували українців утікати за дніпровські пороги, де у 1556 році князь Дмитро Вишневецький заснував першу відому Запорозьку Січ?

12) Як політика приховування інформації про аварію на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 року вплинула на остаточну дискредитацію радянської системи та зростання екологічного руху?

13) Проти яких проявів соціального та національно-релігійного гніту з боку Речі Посполитої піднялося українське суспільство на початку Національно-визвольної війни у 1648 році?

14) Які суспільні чинники та порушення прав громадян змусили українське громадянське суспільство вийти на масові протести під час Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013-2014 років?

15) Оціни наслідки підписання Богданом Хмельницьким Березневих статей 1654 року: чи було це вимушеним військовим союзом, чи початком поступової втрати української державної автономії?

16) Чому для міжнародної легітимності Акта проголошення незалежності України було критично важливо зафіксувати волевиявлення народу саме на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року?

17) Яке історичне та юридичне значення має Конституція Пилипа Орлика, ухвалена 5 квітня 1710 року, для розвитку української політичної думки та ідеї розподілу влади?

18) Які міжнародні наслідки та виклики для безпеки України мало підписання Будапештського меморандуму у 1994 році в обмін на відмову від нашого ядерного арсеналу?

19) Чому імперський режим так гостро відреагував на діяльність Кирило-Мефодіївського братства у 1845-1847 роках, якщо вони боролися за свободу лише за допомогою поезії та слова?

20) Чому проголошення Акта Злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 року вважається фундаментальним кроком на шляху до соборності українських земель?

21) Античні міста-держави у Криму та Причорномор'ї – це була просто частина грецької культури чи вони стали важливим містком для майбутньої України в Європу?

22) Четвертий Універсал проголосив незалежність УНР. Чому лідери Центральної Ради не зробили цього з самого початку, а намагалися домовитися про автономію?

23) Хрещення Русі Володимиром Великим – це був суто релігійний крок чи більше далекоглядна геополітика? Як думаєте?

24) Бій під Крутами часто порівнюють із подвигом трьохсот спартанців. Чому ця подія так глибоко закарбувалася в нашій національній пам'яті?

25) Перша масштабна зустріч із монголами відбулася на річці Калка. Чому, на вашу думку, руським князям тоді не вдалося об'єднатися проти спільної загрози?

26) Акт Злуки УНР та ЗУНР у 1919 році – це була реальна державна єдність чи радше красивий символічний жест на майбутнє, зважаючи на обставини?

27) Козацтво – це суто військове явище чи щось більше, що сформувало ментальність українців? Що для вас означає образ козака?

28) Голодомор 1932-1933 років визнано геноцидом. Як ви вважаєте, чому радянський режим обрав саме такий страшний інструмент приборкання України?

29) Після Люблінської унії українські землі опинилися в Речі Посполитій. Як це змінило релігійне та культурне життя українців?

30) У 1991 році Рада проголосила незалежність, але знадобився ще й Всеукраїнський референдум 1 грудня. Чому було так важливо почути голос кожного громадянина?

31) Ярослава Мудрого називали «тестем Європи». Як ви розумієте це прізвисько і що воно говорить про тодішній статус Русі-України?

32) Помаранчева революція та Революція Гідності – що, на вашу думку, є спільного між цими двома майданами і як вони змінили наше суспільство?

33) В українських степах за давнини жили скіфи, сармати, кіммерійці. Як це кочове минуле, на вашу думку, вплинуло на нашу територію?

34) Друга світова війна пройшлася Україною двічі. З якими найскладнішими викликами зіткнувся український рух опору (зокрема УПА), воюючи на два фронти?

35) Якби вас запитали про головний тригер (причину), який змусив Хмельницького підняти повстання у 1648 році, що б ви назвали?

36) Валуєвський циркуляр та Емський указ фактично забороняли мову. Як українській культурі вдалося вижити в таких жорстких умовах «підпілля»?

37) Іван Мазепа тривалий час був лояльним до царя Петра I, але потім уклав союз зі Швецією. Що, по-вашому, стало точкою неповернення для гетьмана?

38) Шістдесятники (Стус, Симоненко, Костенко) розхитували радянську систему словом. Чому їхня творчість виявилася сильнішою за радянські репресії?

39) Роздробленість Русі-України – це була неминуха криза чи логічний етап розвитку будь-якої середньовічної держави?

40) Поява «Кобзаря» Тараса Шевченка – чому, на вашу думку, звичайна збірка віршів мала ефект вибуху в суспільстві?

41) Коронація Данила Галицького у Дорогичині – чому цей союз із Папою Римським і Заходом був таким важливим для нашої держави?

42) Війна з Росією триває вже тривалий час, починаючи з Криму та Донбасу і перерісши у повномасштабне вторгнення. Як цей досвід, на вашу думку, переформатував сучасне розуміння української нації?

43) Період після Хмельницького називали «Руїною». Які головні уроки, на вашу думку, сучасна Україна має винести з цього трагічного розколу Гетьманщини?

44) У XIX столітті інтелігенція збиралася в «Громади». Чим вони займалися і чому влада так боялася цих звичайних культурних гуртків?

45) Ліквідація Запорозької Січі Катериною II – це був фінал козацької історії чи просто перехід боротьби в іншу форму?

46) Скасування кріпацтва у 1861 році дало селянам волю, але чи зробило воно їх щасливими й заможними? Як ця реформа змінила село?

47) Конституцію Пилипа Орлика часто називають випереджальною для свого часу. Які ідеї в ній здаються вам найбільш прогресивними?

48) «Енеїда» Котляревського написана живою народною мовою. Чому саме сміх і бурлеск стали початком нашого сучасного відродження?

49) Запорозька Січ часто описується як «християнська козацька республіка». Які елементи республіканізму та демократії дійсно були їй притаманні, а в чому виявлялися обмеження цієї системи?

50) Чому гібридна агресія РФ проти України розпочалася саме у 2014 році й чому спроба реалізувати проєкт «Новоросія» на півдні та сході України тоді загалом провалилася, обмежившись частиною Донбасу та Кримом?

51) Як прийняття християнства князем Володимиром Великим у 988 році змінило цивілізаційний вектор розвитку українських земель і які довгострокові наслідки це мало для відносин зі Сходом та Заходом?

52) Як сучасна українська історична наука трактує роль та місце України в Другій світовій війні? У чому полягає різниця між радянським концептом «Великої Вітчизняної війни» та українським комеморативним (пам'ятним) підходом?

53) Які головні причини політичної децентралізації (роздробленості) Русь-України? Чи була вона виключно негативним явищем, чи природним етапом розвитку середньовічної держави?

54) У чому полягали історичні уроки з визвольних змагань початку XX століття (1917–1921 рр.) врахувала чи має врахувати сучасна Україна у відсічі повномасштабної російської агресії для збереження своєї незалежності?

55) Які причини виникнення українського козацтва?

56) Як правильно, на вашу думку, з наукової та громадянської позицій підходити до висвітлення діяльності ОУН та УПА, зокрема в контексті складних питань українсько-польських відносин (Волинська трагедія)?

57) У чому полягала Берестейська церковна унія?

58) Яку роль відіграв дисидентський рух та шістдесятники (В. Чорновіл, В. Стус, Л. Костенко та інші) у збереженні української ідентичності та підготовці ґрунту для відновлення незалежності в умовах жорсткого тоталітарного пресингу?

59) Яке значення мало запровадження християнства Володимиром Великим?

60) Яке значення мав Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року?